

رویداد

یک وعده باپیشوند خبر خوش

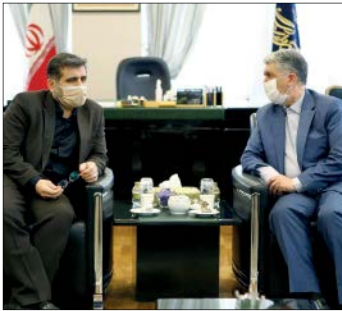
وزیرفرهنگ و ارشاد اسلامی اولویت خود را رسیدگی به عوارض و آسیب‌های ناشی از کرونا برای اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه عنوان کرد

از همان ابتدای دست به دست شدن برنامه پیشنهادی محمدمهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی هجمه عجیبی علیه او پاکرفت؛ هجمله‌ای که فضای مجازی به بزرگمایی آن هم دامن زد و حتی واکنش خود او را هم پیش از جلسه رای اعتماد در مجلس در پی داشت.

اما حالا در اولین روزهای کاری‌اش در وزارت فرهنگ و ارشاد از برنامه‌ای حرف زده‌است که بخشی از منتقدانش هم به آن برنامه روی خوش نشان داده‌اند و رسانه‌ها هم حتی در

بازتاب این برنامه از پیشوند «خبر خوش وزیر» استفاده کرده‌اند. خبر خوش وزیر در نخستین جلسه شورای مدیران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت سیزدهم که صبح دیروز با حضور محمدمهدی اسماعیلی و معاونان، مدیران، روسای سازمان‌ها (به صورت حضوری) و مدیران ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها (به صورت وبیناری) برگزار شد به رسانه‌ها رسید.

او وعده داده به‌زودی بسته حمایتی برای جبران خسارت‌های ناشی از کرونا آماده می‌شود. این وعده از جایی دلگرم‌کننده و البته قابل توجه است که یکی از مهم‌ترین نقدها به برنامه ارائه شده از سوی وزیر معطوف به این نکته بود که در برنامه مذکور هیچ اشاره‌ای به وضعیت هنرمندان در دوره کرونا نشده است. حالا اما محمدمهدی اسماعیلی اولین اولویت کاری‌اش در وزارتخانه را با محوریت این موضوع قرار داده است.

او در جمع خبرنگاران با اشاره به اولویت کاری خود در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفته‌است «اولویت اول ما در دولت در همه حوزه‌ها از جمله حوزه فرهنگ و هنر رسیدگی به عوارض ناشی از کرونا خواهد بود. در ۱۸ ماه گذشته که کشور با فراگیری کرونا روبه‌رو بوده، تمامی فعالیت‌های فرهنگی و هنری کشور تحت الشعاع قرار گرفته و رو به تعطیلی و نیمه‌تعطیلی رفته‌است.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی عنوان کرده‌است «بحث واکسیناسیون سراسری اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه را که پیش از این توسط آقای صالحی و همکارانشان آغاز شده بود، تکمیل خواهیم کرد و تلاش ما بر این است که با پایین آمدن شیوع ویروس کرونا، بازگشایی فعالیت‌های فرهنگی و هنری را با حفظ شیوه‌نامه‌های بهداشتی داشته باشیم. تمام دغدغه ما این است که هرچه سریع‌تر فضای فرهنگی و هنری کشور به شرایط عادی بازگردد.»

اسماعیلی در این جلسه از تهیه بسته ویژه حمایت از حوزه‌های فرهنگ، هنر و رسانه برای جبران خسارت‌های ناشی از کرونا خبر داده و آن‌طور که او گفته قرار است پس از بررسی‌های همه‌جانبه و جمع‌بندی‌های لازم، بسته حمایتی آماده و تمهیدات ضروری برای اجرای آن در نظر گرفته‌شود.

این وعده از جایی مهم‌تر می‌شود که بدانیم یکی از اصنافی که از زیان‌دیدگان بزرگ جامعه بودند اهالی فرهنگ و هنر است، بسیاری از پروژه‌های سینمایی در این سال‌ها لغو شد و بسیاری از تماشاخانه‌های خصوصی تئاتر راهی جز تعطیلی نداشتند، سطح کمک‌ها به این تماشاخانه‌ها محدود به

ارسال چند لیتر مایع ضد عفونی‌کننده ماند و برخی از آنها که از عهده اجاره‌بهای این سالن‌ها بر نمی‌آمدند از خیر فعالیت در حوزه گذشتند.

حوزه‌های دیگر درگیر با این ماجرا هم کم نبودند از گالری و کتابفروشی‌ها گرفته تا سالن‌های خالی کنسرت و موسیقی.

آغاز بازی تکراری هرساله اسکار

بازار انتخاب نماینده سینمای ایران در اسکار دوباره داغ شد؛ اتفاقی تکراری در طول یک دهه اخیر. آن‌طور که هالیوود رپورتر نوشته رقابت برای جایزه اسکار بهترین فیلم سینمایی بین‌المللی آغاز شده و اکوادور به عنوان اولین کشوری است که نماینده خود را به این مراسم معرفی کرده است. از همین حالا دوباره گمانه‌ها بر سر انتخاب فیلم «فهرمانبری شرکت در این مراسم آغاز شده است.

سرنوشت روز موسیقی در تقویم چه شد؟

در حالی که انتخاب روزی به نام «موسیقی» در سالنامه رسمی ایران، به نظر می‌رسید به دو گزینه «فارابی» و «شجریان» محدود شده باشد، سالروز وفات موسیقیدان و خوش‌نویس ایرانی، «صفی‌الدین ارموی» گزینه جدی است. یسنا خوشفکر، فعال فرهنگی هنری در روزهای اخیر از تصویب انتخاب روز «آواها و نواهای ایرانی» (مصادف با سالروز وفات صفی‌الدین ارموی در سالنامه رسمی ایران به تاریخ ششم بهمن ماه خبر داده است.

دستگاه‌های فرهنگی بر اثر رصد های مستمر در استانی و شهرستانی برخی از این برنامه‌ها شورای فرهنگ عمومی یک ایران، رنگین‌کمان درخشان قومیت‌هاست. امروز بسیاری از آثار فرهنگی و هنری مناطق کشور ما در حال فراموشی‌اند. فرهنگ، یعنی به رسمیت شناختن اقوام و قومیت‌ها. **هفتم:** حوزه محتوایی و نظارت، نیازمند قدرت بیشتری هستیم. در کمیسیون‌ها و فراکسیون‌ها گله‌هایی در این باره شنیده‌ام.

۲۱ برنامه اجرایی وزارت فرهنگ دولت سیزدهم وزیر تازه‌نفس فرهنگ و ارشاد اسلامی در محضر نمایندگان مجلس، ضمن ابزار دیدگاهش درباره مسائل مختلف فرهنگی به کلیات برنامه‌های اجرای دولت سیزدهم در حوزه فرهنگ پرداخت. محمدمهدی اسماعیلی تاکید کرد: دولت همین‌که موانع را مرتع و مفاصل را جمع و سیاست‌گذاری را مدیریت کند، بیشتر کارها اصلاح می‌شود. بار اصلی کار را فرهنگی ما بر دوش اصحاب اندیشه، هنر و رسانه خواهد بود. چهاردهمین وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی کشورمان در ادامه به مهم‌ترین اقدامات و برنامه‌های دولت پرداخت و به عبارتی وعده‌هایی داد که عمل به آنها از همین هفته آغاز می‌شود. سر فصل این برنامه‌ها از این قرار هستند:
۱- احیای نقش فرهنگ عمومی، نوسازی سبج‌های علمی شاخص‌های کیفی و کمی سبک زندگی و رشد اخلاق اجتماعی
۲- بالا بردن میزان موفقیت

ششم: مساله دسترسی عادلانه همه مناطق کشور به امکانات فرهنگی، بیش از ۹۰ درصد آثار تولیدی فرهنگ و هنر ما در تهران اتفاق می‌افتد. ایران، رنگین‌کمان درخشان قومیت‌هاست. امروز بسیاری از آثار فرهنگی و هنری مناطق کشور ما در حال فراموشی‌اند. فرهنگ، یعنی به رسمیت شناختن اقوام و قومیت‌ها. **هفتم:** حوزه محتوایی و نظارت، نیازمند قدرت بیشتری هستیم. در کمیسیون‌ها و فراکسیون‌ها گله‌هایی در این باره شنیده‌ام.

۲۱ برنامه اجرایی وزارت فرهنگ دولت سیزدهم وزیر تازه‌نفس فرهنگ و ارشاد اسلامی در محضر نمایندگان مجلس، ضمن ابزار دیدگاهش درباره مسائل مختلف فرهنگی به کلیات برنامه‌های اجرای دولت سیزدهم در حوزه فرهنگ پرداخت. محمدمهدی اسماعیلی تاکید کرد: دولت همین‌که موانع را مرتع و مفاصل را جمع و سیاست‌گذاری را مدیریت کند، بیشتر کارها اصلاح می‌شود. بار اصلی کار را فرهنگی ما بر دوش اصحاب اندیشه، هنر و رسانه خواهد بود. چهاردهمین وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی کشورمان در ادامه به مهم‌ترین اقدامات و برنامه‌های دولت پرداخت و به عبارتی وعده‌هایی داد که عمل به آنها از همین هفته آغاز می‌شود. سر فصل این برنامه‌ها از این قرار هستند:
۱- احیای نقش فرهنگ عمومی، نوسازی سبج‌های علمی شاخص‌های کیفی و کمی سبک زندگی و رشد اخلاق اجتماعی
۲- بالا بردن میزان موفقیت

چه وعده‌هایی داد توقعاتی از او دارند

فرهنگ

بناشود؟

این تغییرات، وزارت ارشاد را جابک کنیم. **پنجم:** وزارت ارشاد یک وزارتخانه منفعل و کم‌اثر شده است. من امروز و دیروز، در کمیسیون‌های مجلس به‌طور متعدد از نمایندگان شنیدم که وضعیت ادارات وزارت ارشاد باعث تاسف است. در بیشتر شهرستان‌ها ادارات ارشاد با حداقل نیرو و امکانات کار می‌کنند و در نتیجه، کار به یک سری فعالیت‌های حداقلی و نظارت‌های موردی تقلیل پیدا کرده و اصلا از حوزه سیاست‌گذاری خارج شده است.

بررسی دلایل ماندگاری برخی شعرهای آیینی با نگاهی به شعر شهریار برای مولا علی(ع)

زبان، ابزار نیست

۲- زبان، ابزاری برای بیان عقاید نیست به این گزین‌گویی «سپهر وورف» را که البته این نکته مثل سائر شده چنانچه ژرف بیندیشیم، می‌توانیم دریافت چرا و چگونه شماری از متن‌ها و آفرینه‌های ادبی زمان و قلمروهای بیرحمانه فراموشکار آن‌را درمی‌نوردند و جاودانگی فقط یکی از ویژگی‌هایشان می‌شود. این روزها که با ستایش و بزرگداشت آل... عطرگبین و آسمانی بهتر آن است

شماری چند از شاهکارهای شعر مذهبی و آیینی را بربرسیم و با شمردن چندی ویژگی‌های زبانی‌شان بیاموزیم و برایمان روشن شود چرا با وجود حجم بالای تولیدات این چهاردهم به‌ویژه در فضای اسلام و انقلاب و دفاع مقدس و دغدغه‌های دینی و آیینی، همچنان بیشترینه‌شان حتی سر زبان ملت نمی‌افتند و از تبلیغ و پخش‌های مکرر و... هم کار چندانی برنمی‌آید و سنجشگری که در ورای زمانه مشغول به کار است بیرحمانه قلع و قمع‌شان می‌کند.

حافظ همیشه سرمشق خوبی است. اوج سخن است تا جایی که زبان ورزی مثل این قلم پس از عمری ورزش با زبان و واژگان و چم و خم‌های آن دیگر مصرانه به این باور رسیده که شماری از غزل‌های خواجه فقط کار بشر نیست و با فیض روح‌القدس برآمده و رنگ‌گرفته و صورت‌بندی شده‌اند.

به قول بزرگان حافظ پژوهی بیش از دو سوم دیوان خواجه از آن دیگر شاعران است و خواجه با برداشت آنها و درآمیختن‌شان با کیمیایی حافظانه به زیور سخن آراسته‌شان کرده به‌ویژه که با کنار هم نهادن آن داده‌ها و متن‌های اصلی با سخن خواجه، فضل و فضیلت باشکوه و بی‌چون و چرای او آشکارتر می‌شود. یکی از سخنان به شکوه و مشهور معاصر، همانا غزل شهریار است در ستایش و بزرگداشت امام برحق ما علی بن ابیطالب (ع): علی ای‌همای رحمت تو چه آیتی خدا را / که به ما سوا فکندی همه سایه هما را.

درباره این سروده و فراگیری و گستره استقبال بالای ملت از آن همین اشاره بس است که درباره‌اش داستان و قصه و افسانه هم ساخته‌اند. دستخطی دیدم در کتابی به نقل از حضرت آیت‌ا... العظمی مرعشی‌ن آعارف آزاد و آباد که خدا به مقاماتش بیفزاید، خوابی نویسانده بودند درباره شعر شهریار و نام ذوات مقدس و توجه‌شان به این غزل که البته به هیچ‌وجه نمی‌توان به صحت چنین خواب‌ها و خواب‌نمایی‌ها باور داشت، مگر با مدرک و سند و تأیید بزرگانی که مولا ی درز دانش و بینش‌شان نرود. بگذریم ازین عوام‌بازی‌ها که برای محتشم نیز ساخته‌اند و اصلا با خرد نمی‌سازد.

زمانی خاقانی بزرگ که پیش از حافظ، دیوان سترگش محل رجوع مردم و تغال‌هایشان بود، سرود؛ عاقبت منزل ما وادی گورستان است.

اینگ این داده را با سخن خواجه بزرگ شاعران سنجه بفرمایید: عاقبت منزل ما وادی خاموشان است.

شاهکاری شده همین تغییر واژه که آوای سخن و طنین کلمات را چنان هماهنگ کرده و موسیقای در جان گزاره افکنده که سرشار شعریت و اوج

شهریار در این سخن دریافته و دانسته که باید با تکرار آواها به ایجاد سمفونی هماهنگ و شنیدنی در واژه‌ها بپردازد نه این‌که با به نظم کشیدن شماری چند اندیشه‌های ولایی به سوبه‌های وحدت بخشی و تقریب مذاهب و فضایل امام و... چنان بیندیشد که دیگر چنین دغدغه‌های مهم و اندیشه‌هایی جا را برای شعر و زیبایی و لوندی سخن و دلبرانگی بانوی شعر تنگ کند.

پس استفهام و تجاهل چه آیتی را در پار دوم بیت بازمی‌کشاید و به آفرین‌گویی‌مان وامی‌دارد: علی ای‌همای رحمت تو چه آیتی خدا را / که به ماسوا فکندی همه سایه هما را.

جالب آن‌که اگر واژه سایه را به کار نمی‌بست و چیزی به جز این می‌نویسند مثل شوکت، رحمت و... به توحید و خداشناسی شاعر نکته می‌گرفتیم.

و به درستی در بیت دوم شعر به چنین مهمی چنان شاعرانه و به شکوه اشاره می‌کند که لازم است بنگاریم چرا آن همه حدیث و آیه‌ای که مفتون تلمیح کرده نمک این سخن شهریار را ندارد: دل اگر خداشناسی همه در رخ علی بین / شهریار آن حدیث را آورده درونی کرده با جان گزاره‌ها یکدل و یک‌مایه‌اش کرده، شهودش کرده و اینجا به جای روایت خشک اندیشه از تجربه‌ای شخصی سخن راست کرده آن هم به گونه‌ای که فراتر از توصیف باشد مگر نه این‌که فیلسوف گادامر یادمان داده شعر است که توصیف را پس می‌زند. این فرق بزرگ سخن پهلوان مفتون همدانی است با شهریار: به علی شناختم من به خدا قسم خدا را / این را از عرفای معاصر مثل شیخ رجبعلی تا بزرگان برسد به صدر اسلام شنوده و خوانده‌ایم اما بهترین جا برای بیانش همین ترکیب آوانوایی این بحر و وزن پارسیانه به نظر می‌آید شما هم که موافقید! دیگر فضا ندارم اجازه بدهید چند داده مفتون را فقط بنگاریم و بماند برای مجالی گسترده‌تر.

در چند شماره نگاهی خواهیم داشت به چرایی ماندگار برخی اشعار آیینی از جمله سروده‌های شهریار، محتشم کاشانی و دیگرانی که اشعارشان سال‌ها و بر زبان نسل‌های مختلف تکرار شده و تداوم یافته است

علی ای که داد احمد به گفت لوای حمدش

که علم کند پیدا... به دو عالم آن لوا را

علی ای که در شجاعت به قدر تو قدر دادی

که قدر به دست گیر دستر رشته قضا را

علی ای که کس به جز تو به خدانمی‌تواند

که بقا دهد فنا را که فنا دهد بقا را

به جز از علی چه گویی به کسی خلیفه‌ا...

ز خدای زهد و تقوی بده فرق اتقیا را

علی ای که با نگاهی کنی عالمی تواحیا

چه شود که و نوازی بنگاهی آشنا را